

POSTANOWIENIE

Dnia 20 września 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marcin Krajewski

w sprawie z powództwa H. M.
przeciwko Skarbowi Państwa - Prezydentowi Miasta B. i Wojewodzie (...)
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 20 września 2019 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 15 listopada 2018 r., sygn. akt I ACa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od powoda na rzecz Skarbu Państwa - Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej kwotę 5400 (pięć tysięcy czterysta) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego,**
- 3. przyznaje od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w (...) na rzecz adwokata A. S. kwotę 6642 (sześć tysięcy sześćset czterdzieści dwa) złote (w tym VAT) tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Apelacyjny w (...) oddalił w zasadniczej części apelację powoda od wyroku Sądu Okręgowego w L. z 20 kwietnia 2017 r., którym oddalono powództwo o odszkodowanie za szkodę wyrządzoną przez działania organów państwowych w związku ze zwrotem nieruchomości.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powód powołał się na oczywiste naruszenie prawa materialnego, wiążąc je przede wszystkim z błędnym przyjęciem, że w ustalonym stanie faktycznym nie zaistniała przesłanka w postaci zbędności nieruchomości na cel, w jakim podlegała wywłaszczeniu.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Skarga kasacyjna stanowi nadzwyczajny środek zaskarżenia, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości, wykraczającymi poza indywidualny interes skarżącego, a mającymi swoje źródło w interesie publicznym wyrażającym się w szczególności w konieczności zapewnienia jednolitej wykładni i stosowania prawa.

Skarżący oparł wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance wskazanej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., tj. na oczywistym uzasadnieniu skargi. Przesłanka ta byłaby spełniona, gdyby zaskarżone orzeczenie zapadło z oczywistym, rażącym naruszeniem przepisów prawa lub podstawowych zasad obowiązujących w praworządnym państwie, widocznym bez konieczności prowadzenia bardziej szczegółowej analizy, a skarżący naruszenie to wytknąłby w skardze. Uznanie oczywistej wadliwości orzeczenia wymaga wykazania jego sprzeczności z przepisami prawa niepodlegającymi różnej wykładni i niepozostawiającymi sądowi swobody oceny albo z podstawowymi zasadami orzekania (por. post. SN z 20 marca 2019 r., I CSK 475/18; z 11 kwietnia 2018 r., IV CSK 506/17; z 16 kwietnia 2018 r., IV CSK 529/17; z 18 kwietnia 2018 r., II CSK

728/17; z 15 maja 2018 r., II CSK 2/18; z 10 maja 2018 r., I CSK 798/17; z 23 maja 2018 r., I CSK 36/18; z 29 maja 2018 r., I CSK 42/18; z 13 czerwca 2018 r., II CSK 71/18; z 16 kwietnia 2018 r., IV CSK 534/17; z 12 marca 2018 r., III CSK 291/17; z 22 kwietnia 2016 r., V CSK 650/15).

Skargi kasacyjnej w niniejszej sprawie nie można uznać za oczywiście uzasadnioną już z tego powodu, że istnieją poważne argumenty przemawiające za takim rozumieniem celu wyłączenia nieruchomości, jaki został przedstawiony w zaskarżonym wyroku. Przyznać należy wprawdzie, że możliwe do wyobrażenia są także argumenty przemawiające na rzecz tezy przeciwnej, które częściowo zaprezentowano w skardze kasacyjnej, jednak samo w sobie nie wystarcza to do uznania uzasadnienia skargi za oczywiste.

Niezależnie od oceny powyższej kwestii, należy podkreślić, że skarga nie może zostać uznana za oczywiście uzasadnioną także dlatego, że nawet gdyby kwestia oceny realizacji celu wyłączenia została rozstrzygnięta po myśli powoda, nie implikuje to uznania orzeczenia Sądu II instancji za wadliwe i przyjęcia wniosku o zasadności dochodzonego roszczenia. Odmowa uznania, że nieruchomość była zbędna na cel, w jakim została wyłączona, była tylko jedną z przyczyn oddalenia powództwa. W zaaprobowanych przez Sąd Apelacyjny rozważaniach Sądu I instancji podniesiono, że powód nie wykazał przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej w postaci szkody wynikającej z zaniechania zawiadomienia go o zbędności nieruchomości na cel, w jakim została wyłączona, oraz związku przyczynowego między zaniechaniem zawiadomienia a poniesioną szkodą. Sąd Okręgowy wywiódł, że nawet dokonanie zawiadomienia nie oznaczałoby, iż wszyscy następcy prawni pierwotnego właściciela nieruchomości wystąpiliby o jej zwrot, a w szczególności, że zwrotu zażądałby także M. M. , który konsekwentnie zajmował odmienne stanowisko.

Skarga kasacyjna nie odnosi się do powyższych kwestii, co oznacza, że nawet w razie podzielenia sformułowanych w niej zarzutów, ze względu na niepodważenia stanowiska o braku szkody i związku przyczynowego, nie skutkowałoby to uchYLENIEM zaskarżonego orzeczenia. W tym kontekście należy podkreślić, że udowodnienie poniesienia szkody przez powoda nie mogłoby

nastąpić przez proste oszacowanie wartości nieruchomości lub jej części w drodze opinii biegłego. Powód musiałby jeszcze wykazać, że taką wartość rzeczywiście uzyskałby, gdyby został na czas powiadomiony o zbędności nieruchomości, a w niniejszej sprawie taki dowód nie został przeprowadzony.

Z tych przyczyn należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 108 § 1 k.p.c., art. 98 i 99 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. i art. 398²¹ k.p.c. oraz art. 32 ust. 3 ustawy o Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej. Suma zwrotu kosztów równa jest wynagrodzeniu adwokata w wysokości wynikającej z § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 r., poz. 1800 ze zm.).

Koszty nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu kasacyjnym przyznano na podstawie § 16 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 8 pkt 7 i § 4 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. z 2019 r. poz. 18).

